

सेनाद्वारा बम डिस्पोज

निलकण्ठ (धास) । धादिङको नौबिसे गाउँ विकास समितिको कार्यालयमा राखिएको बम डिस्पोज गरिएको छ । गाविसमा राखिएको सकेट बमलाई आइतवार विहान नेपाली सेनाको बम डिस्पोजल टोलीले निस्क्रिय पारेको हो ।

बम संयुक्त जातिय मुक्ति मोर्चाले शनिवार राति १ बजे राखेको टेलीफोन मार्फत सञ्चारकर्मीलाई जानकारी गराएको थियो । गाउँ विकास समितिको कामकाज पारदर्शी नभएकाले जनताको पक्षमा काम गर्ने, संविधानसभाको एक वर्षको लागि थपिएको म्याद नपुग भएकाले अफ थप र सबै क्षेत्रमा समानुपातिक प्रणाली लागू गर्न दबाव दिन उद्देश्यले गाविस कार्यालयमा बम राखेको मोर्चाले बताएको छ ।

यस अघि पनि सो मोर्चाले मागेजति चन्दा नदिएको भन्दै छत्रेदेउराली गाउँ विकास कार्यालयमा पनि बम बिस्फोट गराई आगजनी समेत गरेको थियो ।

डा.भक्तमान श्रेष्ठ सकुशल मुक्त

हिन्दू जनता पार्टीले अपहरण गरेको श्रेष्ठको भनाइ

धादिङबेसी (धास) । १९ दिन अघि अपहरणमा परेका भरतपुर क्यान्सर अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक डाक्टर भक्तमान श्रेष्ठ शनिवार विहान अपहरण मुक्त हुनुभएको छ । डा. श्रेष्ठलाई 'धादिङ'को जोगीमारा गाविसको एक सहकारी भवन नजिक ल्याएर विहान २ बजे अपहरणकारीले मुक्त गरिदिएका हुन ।

थकित र कमजोर अवस्थामा मभिमटार स्थित सडकमा सहारा खोज्दै सडकमा हिडेको अवस्थामा सडकबोर्ड नेपालले सडक कर लिने स्थानमा खटिएका कर्मचारी सुरेश आचार्यले राती २ बजेतिर भेटेपछि उद्धार गरिएको र परिवारसंग मोबाइलबाट फोन सम्पर्क गराइएको थियो ।

शनिवार विहान २ बजेतिर अपहरणकारीले हात बाँधेर आर्खामा पट्टी बाधी गाडीमा ल्याएर छाडेपछि

हात खोलिदिएको डा. श्रेष्ठले बताउनु भएको छ । अपहरणकारीले आधाघण्टापछि मात्र आँखा खोल्न भनेपछि राती अलपत्र परेको र घर सम्म सम्पर्क गर्न उहाँसंग रकम समेत नभएकोले घरपरिवारलाई सम्पर्क गरिएको सुरेशचन्द्र भण्डारीले जानकारी दिनु भएको छ ।

सडक कर कार्यालयमा आएपछि प्रहरी कार्यालय सोधखोज गरि आफूलाई अत्याधिक प्यास लागेको, परिवारलाई फोन सम्पर्क गर्न आफूसंग मोबाइल समेत नभएकोले सहयोग मागेपछि सडक बोर्डको कर कार्यालयमा बस्ने सुरेश आचार्यले आफ्नो मोबाइलबाट श्रेष्ठको परिवारलाई खबर गरि दिएका थिए ।

अपहरण बाट मुक्त भए लगत्तै डाक्टर श्रेष्ठ जोगीमारा स्थित नेपाल सडकबोर्डको ढाट कार्यालयमा आइपुगनु भएको थियो । उहा अपहरण मुक्त

भएको खबर थाहापाए पछि विहान ४ बजे डा. श्रेष्ठकी पत्नि शिलु, भाई जगतमानका साथै प्रहरीको टोली श्रेष्ठलाई लिन धादिङ आउनुभएको थियो । उहा विहान सातबजे चितवन पुगेपछि प्रहरी सुरक्षाको घेरामा क्यान्सर अस्पतालमा छिर्नुभएको थियो ।

डा. श्रेष्ठको हातमा केहीले बाधेको जस्तो डोब रहेको छ । डाक्टर श्रेष्ठले पत्रकार सम्मेलनमा आफ्नो अपहरण नेपाल जनता हिन्दू पार्टीले गरेको बताउनु भयो ।

आफ्नै निवासमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा डाक्टर श्रेष्ठले आफूलाई किन अपहरण गरियो र कहाँ राखिएको थियो जानकारी दिन चाहनु भएन । अपहरणका क्रममा आफूलाई कुनै दुर्व्यबहार नगरेको उहाले बताउनुभयो । घरको भूइमा पत्रकार सम्मेलन गर्ने ठाउँ छुट्याइएपनि श्रेष्ठ छतमा गएर माथिबाटै पत्रकारलाई

सम्बोधन गर्नु भएको थियो । प्रहरीले पत्रकार सम्मेलन गरेर घटनाको विवरण सार्वजनिक गर्ने तयारी भैर हेका बेला श्रेष्ठले त्यसभन्दा अघि नै पत्रकारलाई घटनाको बारेमा बताउनु भएको थियो । पत्रकार घरको भूइतलामा कुरी रहेका बेला उहा पत्रकारलाई टाढैबाट सम्बोधन गर्न घरको छतमा पुगनु भएको थियो । पछि पत्रकारहरु विच आएर उहाले आफु अपहरणमा पर्दा चासो र चिन्ता व्यक्त गर्दै खोजिका लागि पहल गर्ने सबै सहकर्म, पत्रकार, बाँकी पेज ५ मा..

६० लाख घरधुरीमा पुगेर तथ्यांक लिइने

धादिङ जेठ १९ गते । विभिन्न क्षेत्रबाट संकलित तथ्यांक, संकलन गर्ने निकायको लागि मात्र नभई मुलतः प्रयोगकर्ताहरुको लागि भएको धादिङमा आयोजित एक कार्यक्रमका सहभागिहरुले बताएका छन् ।

संकलित तथ्यांकहरु प्रयोगकर्ताहरुको आवश्यकता र माग बमोजिम हुनुपर्दछ भन्ने मान्यता केन्द्रिय तथ्यांक विभागको रहेको पनि कार्यक्रममा बताइएको थियो । केन्द्रिय तथ्यांक विभाग, शाखा तथ्यांक

कार्यालय मकवानपुरको आयोजनामा मंगलबार धादिङबेसीमा जनगणना २०६८ सम्बन्धी भएको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा सो कुरा बताइएको हो ।

केन्द्रिय तथ्यांक विभागबाट प्रकाशित तथ्यांकहरु स्थानीयतहका प्रयोगकर्ताहरुको आवश्यकता तथा माग बमोजिम भए नभएको मुल्यांकन गरी आगामी जनगणनामा के कस्ता सुधार गर्नुपर्छ भन्ने विषयमा विभिन्न निकाय, संघ/संस्थासंग छलफल गरी आवश्यक राय सुझाव संकलन गर्ने

उद्देश्यले अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको बताइएको थियो । जिल्लाका विभिन्न राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरु, विभिन्न संघ/संस्थाका प्रतिनिधिहरु, सरकारी कार्यालयका प्रतिनिधिहरु तथा सरोकारवालाहरुको सहभागिता रहेको कार्यक्रममा शाखा तथ्यांक कार्यालय चितवनका शाखा अधिकृत लिलाप्रसाद मिश्रले एक सय वर्षको राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रक्रिया र विशेषताको विषयमा

बाँकी ५ पेजमा..

विज्ञान कक्षा बागेश्वरीमा

वेनिघाट (धास) । बागेश्वरी उच्च माध्यमिक विद्यालय वेनिघाट, रिचोकटारमा विज्ञान संकायमा पनि अध्यापन शुरू हुने भएको छ ।

जिल्ला कै पहिलो विज्ञान संकायको कक्षा सञ्चालन गर्न विद्यालयको स्थलगत निरीक्षण पछि

उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषदका उपाध्यक्ष प्राध्यापक डाक्टर उपेन्द्र कोइरालाले विद्यालयमा भौतिक पूर्वाधार पर्याप्त भएकाले विज्ञान विषयको अध्यापनका लागि अनुमति प्रदान गरिने बताउनु भयो ।

बाँकी ५ पेजमा

अतिरिक्त क्रियाकलापको जिम्मा बाल क्लवलाई

साङ्कोष (धास) । विद्यालयमा हुने नियमित अतिरिक्त क्रियाकलापको जिम्मा अब विद्यालयमै गठन भएको बाल क्लवले लिन थालेका छन् । धादिङको साङकोस गाउँ विकास समिति वडा नम्बर ३ दामगाडेमा रहेको पशुपति माविको अतिरिक्त क्रियाकलापको जिम्मा विद्यालयमै गठन भएको बाल क्लवले लिएको छ ।

विद्यालयमा गठित पशुपति गिन बालक्लवको आयोजनामा मंगलबार

भएको एक गोष्ठीमा बालक्लवका सदस्यहरुले अबदेखि विद्यालयमा हुने अतिरिक्त क्रियाकलापहरु आफूहरुले सञ्चालन गर्ने बताएका हुन् । क्लवले चालु शैक्षिकसत्र २०६७ मा गरिने अतिरिक्त क्रियाकलापहरुको वार्षिक कार्ययोजना समेत तयार पारिएको छ ।

विद्यालयमा मासिक भित्ते पत्रिका प्रकाशन, बालअधिकार, शान्ति र विभेद सम्बन्धि नाटकहरु, हाजिरजबाफ, वक्तृत्वकला, निबन्ध लेखन, चित्रकला

जस्ता प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरु क्लवको वार्षिक कार्ययोजनामा समावेश गरिएको छ ।

विद्यालयमा विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापहरु संचालन गर्नको लागि चारओटा उपसमितिहरुको गठन पनि गरिएको छ । यसरी गठन गरिएका उपसमितिरुमा भित्तेपत्रिका प्रकाशन उपसमिति, नाटक उपसमिति, अतिरिक्त क्रियाकलाप उपसमिति र पुस्तकालय उपसमिति रहेका छन् ।

धूम्रपान स्वास्थ्यका लागि हानिकारक छ : काखमा रहेको बच्चाको ख्यालै नराखी चुरोट पिएर आनन्द लिदै जोगीमारा-७, पिपलडाँडाकी एक महिला । तस्विर : राजाराम शर्मा

प्रकाशक : नवराज छत्कुली (९७५९०२०९६०)
 सल्लाहकार : ध्रुवबहादुर थापा
 गोपाल लम्साल
 सम्पादक : के.पि. शर्मा दुवाडी (०९०-५२०६९५)
 कार्यकारी सम्पादक : राजाराम शर्मा (९८४९०६३८९७)
 सहसम्पादक : दामोदर अर्याल (९८४९३४४६३५)
 व्यवस्थापक : शंकर श्रेष्ठ (९८४९७७७९२५)
 विशेष सहयोगी: अर्जुन श्रेष्ठ (गोर्खाली)
 बजार प्रतिनिधि : विकास श्रेष्ठ (९८४९०६३८९८)
 फोन/फ्याक्स : ०९०-५२०६९५
 E-mail : dhadingvoice@gmail.com
 मुद्रक **सरस्वती छापाखाना** धादिङबेसी
 फोन: ०९०-५२०२५९, ५२०६८४, सुगमटोल, धादिङ
कम्प्युटर सेटिङ : रीता लम्साल
 अधिकृत विक्रेता : त्रिपुरा पुस्तक पसल, धादिङबेसी
 Webside : www.dhadingawaj.com.np

सम्पादकीय

अनिर्णयको बन्दि कहिले सम्म

मूलक अनिर्णको बन्दि बनेको छ । गत जेठ १४ गते राती नेपालका प्रमुख तीन राजनीतिक दलहरूको सहमति अहिले चर्चामा छ र यसैले मुलुकलाई अनिर्णको बन्दि बनाएको छ । निर्धारित समय जुन समय मुलुकको अग्रगामी निकासको लागि नयाँ संविधान बनाएने थियो, त्यो समयमा संविधान बन्न नसके पछि संविधान सभाको म्याद थप गर्न तीन प्रमुख राजनीतिक पार्टिहरूले तीन वुदे सहमती गरेको थियो । यद्यपी एकिकृत नेकपा माओवादीले आफ्नो सत्ता त्याग सँगै बनेको सरकारको राजीनामा माग्दै आएको थियो ।

जति समय माधव कुमार नेपाल नेतृत्वको सरकार मुलुकमा छ त्यति नै समय प्रमुख प्रतिपक्षि पार्टिले सरकारको राजीनामा मागिरहेको छ । सरकार प्राप्तीको लागि एउटा पार्टिले वर्षे भरि आन्दोलन गरिरहँदा सत्ताधारीहरू सरकार छाड्ने चाहना नगरिरहदा र निर्धारित समयमा संविधान बन्न नसक्दा मुलुक धेरै अनिर्णको बन्दि जस्तो देखिएको छ । र हो पनि यदि सबै राजनीतिक दलहरूले सहमती, सहकार्य र एकतालाई दृढताका साथ आत्मसात गर्न सकेको भए निर्धारित समयमा संविधान पनि आउने थियो र मुलुकले चाहेजस्तो निकास निस्कन सक्थ्यो । विडम्बना त्यो हुन सकेन ।

सहमति, सहकार्य र एकतालाई एकातिर फ्याकेर तत्कालिन, सरकारको नेतृत्व गरिरहेको माओवादीले प्रधानसेनापती लगाएतका प्रकरणमा एकाधिकार लादन खोज्नु र त्यस पछिका समयमा अन्य राजनीतिक दलहरूले माओवादीलाई एकल्याएर अधि बड्न खोज्नु दुवै मुलुकको लागि घातक बनिरहयो संविधान सभाको निर्धारित समयसिमा सकिदा प्रमुख राजनीतिक दलहरूको तीनवुदे सहमति गरेर निकास दिन खोजिएको पनि पाईयो तर सहमति भएको दुईसाता पुनलाग्दा सम्म पनि सहमति कार्यन्वयन गर्न केहि अधि बढेको पाईएन । सहमतिलाई सबैले आफु अनुकूल व्याख्या गर्दा र हक माग्न नसक्दा मुलुक अझै कतिदिन अनिर्णको बन्दि बनिरहनु पर्ने हो थाहा छैन । यस्तो अवस्थावाट मुलुकलाई गुजार्नु कसैको पनि हितमा छैन । अझै बेला वितेको छैन । फेरी एकपटक सबैले सहमति, सहकार्य एकतालाई कार्यान्वयनमा उतार्ने हो भने मुलुकले निकास पाउन सक्छ ।

दलहरू अझै सुधिएका छैनन्

जेष्ठ १४ को समय सीमा नाघ्ने लाग्दा रातारात भएको तीन वुँदे समझदारीले तत्कालका लागि गम्भीर दुर्घटनालाई टार्न सफल भए पनि दलहरू अझै पनि सुधिएका रहेनछन् भन्ने कुराको प्रमाण तीन वुँदेको मसी नसुकै भएको विवादले पुष्टि गरेको छ । समयमै संविधान बन्न नसके पछि निराशाजनक घडीमा दलहरू बीच भएको तीन वुँदे समझदारीले नयाँ संविधान र शान्तीको मार्ग प्रशस्त गर्छ भन्ने विश्वास सिर्जना गर्नु पर्नेमा त्यसको परिभाषामा नै दलहरू विभाजित हुन पुग्नुले दलहरूको नसुधिएको व्यवहारले जनता र मुलुकले थप कष्ट पाउने देखिन्छ । नयाँ संविधानका लागि दलहरूले यो २ वर्षको अवधिमा जति गम्भीर भएर लाग्नु पर्ने हो त्यसको विपरित सत्ता राजनीतिमा केन्द्रित रहेका कारण मुलुक अहिले गम्भीर दुर्घटनाको तिर उन्मुल हुन पुगेको छ । साठी वर्ष अगाडी नेपाली जनताले संविधान सभा मार्फत आफ्नो भविष्य निर्धारण गर्न गरेको संघष पुरा हुने अवस्थामा आइपुग्दा र जनताले कस्तो खालको क्षति व्योहोर्नु पर्ने हो भन्न गाह्रो भएको

छ । संविधान सभाले निर्धारित मितिमै नयाँ संविधान जारी गर्न नसकेको अवस्थामा नयाँ खालको समझदारी विकास गरेर अगाडी बढ्नु पर्नेमा दलहरूले सत्ता राजनीतिलाई नै समझदारीको मुख्य शर्त मान्नु आम जनताका लागि दुर्भाग्यपूर्ण हुने देखिएको छ । अहिलेको विवाद तीन वुँदे र त्यसको सेरोफेरोमा अलिखित र गोप्य भनिएको समझदारीमा अडिएको देखिन्छ । समझदारीका लिखित बुँदालाई पुरै वेवास्ता गर्न चाहने माओवादी र गोप्य भनिएको समझदारीवाट पछि हट्न खोजेका काँग्रेस तथा एमालेको व्यवहार सत्ता केन्द्रित हुनुले आगामी १ वर्ष पनि अन्यौलपूर्ण र त्रासदीपूर्ण हुने देखिन्छ ।

दलहरू अहिले यतिखेर विभिन्न स्वार्थको घेराबन्दीमा परेका कारण अनिर्णको बन्दि बनेको देखिन्छ । एकातिर सहमतिका लागि माओवादीले सरकार परिवर्तनलाई शर्त मानेको अवस्था छ भने अर्को तिर माओवादी प्रति अन्य दलहरूको आशंका निवारण नभएको कारण मुलुक मुठभेड तिर उन्मुल हुँदै गएको देखिन्छ । सहमतिका लागि आआफ्ना अडानहरूमा लचिलो हुन पर्ने सर्वमान्य सिद्धान्तलाई अल्झिरेहेका कारण पनि मुलुक बन्दि भएको हो गतिहीन भएको हो । आपनो कित्ता कसरी बलियो इमान्दारिताको आवश्यकता छ ।

दृष्टिकोण
 यमराज जी

धादिङका महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

धादिङ अस्पताल	५२०१३०
शहिद मेमोरियल अस्पताल	५२०२८३
राजमार्ग सामुदायिक अस्पताल	५२९२८७
धादिङ सामुदायिक अस्पताल	५२०२४६
गजुरी अस्पताल	५२९११२
जिल्ला आर्युवेदिक स्वास्थ्य केन्द्र	५२०२७८
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र गजुरी	५२९१७८
वेनिघाट स्वास्थ्य चौकी	९८४९१०९३९३
खानीखोला एम्बुलेन्स	०९६-२०४९२४
सल्यानटार प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०९०६९०९१५
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५२०१९९
ईलाका प्रहरी कार्यालय गजुरी	५२९१६०
ईलाका प्रहरी कार्यालय खानीखोला	५२९१२६
जिल्ला कारागार शाखा	५२०२४०
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५२०१३३
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५२०१३७
यातायात व्यवसायी संघ	५२०१९९, ५२०६०९
माइक्रोबस व्यवसायी संघ	५२०३८७
एम्बुलेन्स सेवा	
धादिङबेसी	५२०१५०
गजुरी	५२९१७८
मलेखु	५२९२८७
बैरेनी	५२९१६२
आरुघाट एम्बुलेन्स	०९९५३४५०४
ने का स्व म संगठन पृथ्वी राजमार्ग	
इकाई धार्के (भादकहान एम्बुलेन्स)	९८४९५९९६६६
धादिङ आवाज साप्ताहिक	०९०-५२०६९५
ग्रामिण यातायात	०९०-५२०९७४
रेडियो धादिङ	०९०-५२०९६०
रेडियो लोकतन्त्र	०९०-५२०२७१
रेडियो कृषि	०९६-२९४४३९
रेडियो विहानी	०९०-५२०९९७
जनमुक्ति साप्ताहिक	०९०-६९०८४८
मंगल प्रभात किरण	०९०-५२०४४०
नेपाल पत्रकार महासंघ	०९०-५२०७३०
गैसस महासंघ	०९०-५२००४९

कुनै पनि काम सानो र ठुलो हुँदैन । श्रम गर्न नहिचिक्याऔँ । श्रमको सम्मान गरौँ । उत्तन र उत्पादकले बढाउँछ शिखित र सचेत बनौँ । अरुलाई पनि बनाऔँ ।

नेपाल सरकार
 सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

कृषि क्षेत्रको बदलिदो अवस्था र त्यसले पारेको असर

पहिला खोल्साखालीमा पनि पानी हुन्थ्यो, कुलोवाट पानी आउथ्यो असारमा धान रोपिन्थ्यो। पहिला ७ दिन ७ रात पानी पर्थ्यो, जमिन मजासंग गल्थ्यो, दिउसभरि घुम्तो ओडेर धान राप्थ्यो। वर्षामा महेश खोलो तर्न सक्ने अवस्थामा हुँदैनथ्यो। पहिला त्यही श्रोतवाट सिंचाई हुन सकेको थियो अहिले खानेपानी नपुगेर वल्लो गाँउ र पल्लो गाँउमा भगडा छ। यो सबै अनुभव गोगनपानी, धादिङ्गा कृषकहरुको हो। १५/१६ वर्ष पहिलाको तुलनामा अहिले महेश खोलामा पानी आधा घटेको अनुभव त्यहाँका कृषकहरुको छ। सबैतिरका मुलहरु सुकेका छन्। गाँउ नजिकको खोल्सा ३ वटा कुवाहरु थियो, एउटा मुलवाट ३२ मि.मि.को पानी आउथ्यो। अहिले ३ वटा मुलवाट २४ मि.मि.को पानी आउछ। हाल पानी पर्ने अवधि फाट्टफुट्ट छ। धान रोप्दा घुम्तो ओडनु पर्दैन, असारमा रोप्ने गरेको धान हाल भदौ तिर रोप्नु परेको छ। समयमा वर्षा नहुने कारण धान ढिलो लगाउन परेको छ। ढिलो लगाउदा चाडो पाक्ने त्यसैले हाईब्रीड लगाउन पर्ने अवस्था आयो। हाल छिटो पाक्ने र सुख्खा जमिनमा रोप्ने धान लगाउछौ। असिना पर्ने छोडेको १०/१२ वर्ष भयो। पारिको लेकमा वादल धेरै देखिन्थ्यो, हाल त्यस्तो छैन। कृषकहरुको यस्तो अनुभववाट के विश्लेषण गर्न सकिन्छ? यसले अझ भविष्यमा कस्तो असर पार्ने संकेत गर्दछ? अनुसन्धानको विषय होला। यो स्थिती पैदा हुनुको पछाडी धेरै कारणहरु हुन सक्छन् जस्तै: जलवायु परिवर्तन, वनजंगलको विनास, जनसंख्या बृद्धि, आधुनिक कृषि आदिको प्रभाव। तर कारण जेसुकै होस, यो परिस्थिती दिगो खाद्य-सुरक्षाको दृष्टिकोणवाट भविष्य अनिश्चित रहेको संकेत गर्दछ। १९

सौ शताब्दीमा भएको औद्योगिक क्रान्ती, उर्जाको अधिकतम उपयोग र प्राकृतिक श्रोतहरु माथीको अधिकतम शोषणले विश्व जलवायुमा देखिएको परिवर्तनले कृषि क्षेत्रलाई सबैभन्दा बढि प्रभाव पार्ने निश्चितप्राय देखिन्छ। हरेक वर्ष २५ बिलियन मे. टन. (एक बिलियन बराबर एक अरब) कार्बन्डाईअक्साईड वायुमण्डलमा थपिदै गएको छ (डेभलपमेन्ट बुलेटिन, अंक ४६, २००९)। यो अन्य हरितगृह ग्यास बाहेक हो। यो प्रवृत्ती (trend) अनुसार सन् २०५० सम्ममा पृथ्वीको तापक्रम ४^० से.ले बृद्धि हुने अनुमान वैज्ञानिकहरुले गरेका छन्। यदि यो परिस्थिती रह्यो भने कृषि क्षेत्रलाई ठुलो प्रभाव पार्ने अनुमान गरिएको छ। जसमा बाली लगाउने समयमा भारि परिवर्तन हुन्छ, सिंचाईको विशेष व्यवस्था हुनु पर्दछ, अत्यधिक मल र रसायनको प्रयोग गर्नु पर्दछ, र बालीको नयाँ जातको प्रयोग जस्ता कुराहरु आउदछन्।

जलवायु परिवर्तन प्रतिको वेवास्ताले सृजना गर्ने मुल्य दुईवटा विश्व युद्ध र १९३० मा भयको विश्व आर्थिक महामन्दिको भन्दा बढि हुने अनुमान वैज्ञानिकहरुको छ। संसारका एक अरब भन्दा बढि किसान र तिनका परिवार जलवायु परिवर्तनको प्रभाववाट सबैभन्दा बढि प्रभावित छन्। यो वर्षमा भएको कोपनहेगन सम्मेलनले अपेक्षा गरेको उपलब्धि विश्व समुदाय जसले हरितगृह ग्यासको उत्सर्जन बढि गर्दछ, र जलवायु परिवर्तनमा ठुलो असर पुऱ्याई राखेका छन् तिनले आफ्नो असर र प्रभावलाई कम गर्ने योजना र प्रतिवद्धता जाहेर गर्दछन् भन्ने थियो। तर यो आशामा मात्र सिमित रह्यो। विश्वका अति गरिव समुदाय जसले जलवायु परिवर्तन प्रति अति कम वा नगन्य असर पुऱ्याईराखेका छन्। तर ति

शंकर भट्टराई

समुदाय नै सबैभन्दा बढि जलवायु परिवर्तनको जोखिमवाट प्रभावित छन्। अझ अचम्मको कुरा के छ भने अधिकांस विकसित राष्ट्रहरु भूमध्य रेखा देखि टाढा रहेका छन्, जुन क्षेत्रमा तापक्रम बृद्धिको प्रभावले कृषि क्षेत्रलाई सकारात्मक प्रभाव पार्दछ। अधिकांस विकासशिल वा गरिव राष्ट्रहरु भूमध्य रेखाको नजिक पर्ने हुदा जलवायु परिवर्तनले कृषि क्षेत्रमा पार्ने नकारात्मक प्रभाववाट बढि प्रभावित हुने हुन्छन्। जलवायु परिवर्तन नेपाल जस्ता गरिव राष्ट्रहरुकालागी दिर्घकालिन चुनौती हो। अनियमित वर्षा, लामो खडेरी र तापक्रम बृद्धिले कृषि क्षेत्र अनिश्चित वन्न पुगेको छ। यी अनिश्चिततावाट कृषि क्षेत्रलाई जोगाउन अधिकतम वैकल्पिक उपायहरु जस्तै सिंचाईका बृहत योजनाहरु, बालीमा नया र कम पानी चाहिने जातको विकास, प्रभावकारी प्रविधिहरुको विकास र पचारप्रसार, विभिन्न अनुसन्धानहरु, मौषमको भविष्यवाणी, आदि अपनाउनु पर्ने हुन्छ। धनि राष्ट्रहरुले कृषि क्षेत्रलाई अहिलेको अवस्थामा कायम राख्न अधिकतम लगानी गर्न सक्छन् तर नेपाल जस्ता गरिव राष्ट्रहरुले कृषि क्षेत्रलाई सो स्तरमा कायम राख्न नसक्ने हुदा भोकमारीको चपेटामा पर्ने सम्भावना अधिकतम रहने हुन्छ। यस्तो जोखिमको संकेतवाट वेलेमा सचेत रहनु, आफ्नो स्तरवाट प्राकृतिक श्रोतहरु (माटो, पानी, वनजंगल) को संरक्षण र सम्बर्धन गर्नु, दिगो कृषिकालागी स्थानिय विउ विजन र जातहरुको संरक्षण गर्नु, गरिव र पछाडी पारिएकाहरुको साधन, श्रोत र बजारमाथिको पहुँच अभिवृद्धि गर्नु र क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक पर्दछ।

अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न

धादिङ्गेशी (धास)। हाम्रो समुदायमा बाल यौन दुर्व्यवहार सम्बन्धि घटना अत्याधिक मात्रामा हुने गरेको र विभिन्न कारणले घटना बाहिर आउन नसकेको कुरा सार्वजनिक भएको छ।

सदरमुकाम धादिङ्गेशीमा बालयौन दुर्व्यवहार सम्बन्धि आयोजित जिल्ला स्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रममा समुदायमा बालयौन दुर्व्यवहार हुने गरेको र घटना सार्वजनिक हुन नसकेको बताइएको हो। बाल आवाज भ्वाइस अफ चिल्ड्रेनको सहयोग र सामाजिक प्रगतिको लागि यूवा अभियान नेपाल यूक्यापको आयोजनामा भएको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा श्रमिक तथा विद्यालयमा अध्ययनरत बाल बालिकामा यौन दुर्व्यवहार हुने गरेको र भौगोलिक, सांस्कृतिक तथा लाज, डरका कारण घटनाहरु बाहिर आउन नसकेको बताइएको थियो। कार्यक्रममा

भ्वाइस अफ चिल्ड्रेनका निर्देशक कृष्ण थापाले श्रमिक बाल बालिकाहरुमा सबैभन्दा बढि प्रतिशत बाल यौन दुर्व्यवहार हुने गरेको तथ्याङ्क प्रस्तुत गर्नु भएको थियो।

त्यसैगरी युक्याप नेपालका कार्यक्रम संयोजक सानु गिरीले बाल श्रमिक पछि विद्यालय स्तरका बालबालिकाहरुमा यौन दुर्व्यवहारका घटना घट्ने गरेकोले यसलाई न्यूनिकरण गर्न धादिङ्ग जिल्लाका विभिन्न स्थानमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लागेको बताउनु भयो। संयोजक गिरीले युक्याप नेपालले सञ्चालन गर्न लागेको बाल यौन दुर्व्यवहार न्यूनिकरण सम्बन्धि कार्यक्रममा सहयोग गर्न सहभागिहरुसँग अनुरोध पनि गर्नु भएको छ। अन्तरक्रिया कार्यक्रममा सरोकारवाला सरकारी कार्यालयका प्रतिनिधिहरु विभिन्न गरैर सरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरु र सञ्चारकर्मीहरुको सहभागिता रहेको थियो।

नेपाल पत्रकार महासंघ धादिङ्गको सूचना

नेपाल पत्रकार महासंघ धादिङ्गको शाखाको सदस्यता लिन योग्यता पुगेका इच्छुक पत्रकारहरुले मिति २०६७ जेष्ठ मसान्त भित्र पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजपत्र सहित यस शाखामा दरखास्त दिनुहुन अनुरोध गरिन्छ।

सम्पर्क फोन नं. :- ०१०५२०७३०

सभापति

नेपाल पत्रकार महासंघ, धादिङ्ग

शासकले चुसेको राज्य

देवीप्रसाद अधिकारी

निचोरेको कागति र देशको अर्थचन्त्र हालको लागि मिल्दो जुल्दो छ। अखिर रस नभएपनि कागतिमा अमिलो र तितोपन भने हुन्छ नै। यहाँ पनि देखाउने बजेटको कर्म गाउँ, जिल्ला र राष्ट्रमा देखिँदैन। एउटा गा.वि.स.मा तीस देखि करोडौ बजेट बसेनि परेकै छ। तै पनि न ग्रामीण न त शहरिया बस्तीहरुमानै आर्थिक विकासको प्रभाव परेको छ। भन भन बेरोजगारी, महङ्गी र भोकमरी बढेकै छ। सरकारी बजेटमात्र हैन खरबौको वार्षिक वैदेशिक लगानि पनि

बढेको छ, गरिवी निवारण, स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी बाटा, पुलपुलेसा आदिको लाग। तर कहाँ गए त यि लगानीहरु? के भयो त उन्नती? कहाँ भयो तात्विक परिवर्तन?

परिवर्तन अवश्य भएका छन्। देखिने गरि भएका छन्। एउटा व्यक्ति जो सामान्य शिक्षित छ। पाँच वर्ष अगाडि जागिर नपाएर चप्पल पड्काउँदै पार्टीको नेताको पछि हिडेको थियो। आज रातारात गाडिको मालिक भएको छ। लाखौको घडेरी जोडेको छ। श्रीमती, साला भान्जा, भाई आदिलाई आफ्नै संस्थाको मालिक एवं कर्मचारी बनाएको छ। ऊ विगत र वर्तमानलाई सम्झदा दंग पर्छ। किनभने आज ऊ लाखौ डलरको खेतीको मालिक भएको छ। कागजमा राम्रा शब्द कोरेको भरमा गाउँनै विकासले लचप्र भिजेको चित्र उतारीदिएर ऊ सेठ बनेको छ। छुन अरुपनि छन् परिवर्तनहरु किन नहुने

त त्यै पाँच सात वर्ष अगि लोकसेवा तयारी गर्न पत्र पत्रिका जोड्न नसकेर वित्तिक्षिणत भएकाले आज सुब्बा साप हुँदैमा मालामाल कमाएका छन्। छोरा छोरीलाई महङ्गी स्कूलमा पढाएका छन्। हाकिमको त कुरै छडौँ यूरोपको कुन महाविद्यालय छन् होला। सरकारले कति तलब दिदो रैछ तिनहरुलाई छक्क लाग्छ। सुन्दा त एउटा अफिसरको तलबले सामान्य स्कूलमा दुई सन्तान पढाउन र महङ्गीभर थक गर्न पनि महिना दिन कुनै पर्छ। एउटा प्रहरी निरिक्षक त के ठाउँमा परेको प्रहरीको कमाई सुन्दा अत्यास लाग्छ। गलामा सिक्की र हातको लकैट हेर्दा हो क्यारे भन्ने लाग्छ। डि.एस.पि. र माथिका त बयान गरू भने पनि आफ्नो त्यो स्तरको जीवन छैन कसरी ठ्याक्कै पारू खै? आर्मी अफिसर, जर्नेल, कर्नेलको सम्पतिको मोलतोल गर्दा त सानो तिनी क्याल्कुलेटरले नै समजोड एकैचोटी देखाउन सक्दैन। यी उल्लेखित पात्रहरुलाई राजनिति गर्ने

चल्दापुनर्दा कार्यकर्ता देखि नेताहरुसम्म जोडेर हेर्ने हो भने यिनीहरुका सन्तान, दरसन्तान कहाँ कस्तो जीवन बिताई रहेका छन् त्यो खोतल्ने हो भने भन्न मिल्दैन नेपाली जनताको जीवन स्तर माथि उठेको छैन भनेर।

कागति निचोर्दा निकालिएको रस गिलासमा राख्दा त निकै तेजस्पी, कन्चन र रसिलो अवश्य देखिन्छ। तर त्यो छोक्रालाई हेर्दा थाहालाग्छ उसको अवस्था। हो यस्तै छ हाम्रो देशको आर्थिक अवस्था। निमुखा, गरीब, शोसीत, जनताको नाउँमा आउने विभिन्न शीर्षकका बजेट वाटैमा चुसेर, सोसेर, खोसेर जनतालाई निचोरेका छन्। यो देश र जनताको लागि घात हो तर के गर्ने? सत्य कुरा कोही बोल्दैन बोलेनि लागु गर्दैन।

उपभोक्ताहरुको

भेला सम्पन्न

भार्लाड (धास)। वन क्षेत्रमा हुने गरेको चोरी डकैती र फडानी नियन्त्रण गर्ने उपाय खोज्न भार्लाडमा वन उपभोक्ताहरुको भेला सम्पन्न भएको छ। भार्लाड गाउँ विकास समितिको वडा नम्बर १, र २ का वन उपभोक्ताहरुको सम्पन्न भेलाको वनमा हुने चोरी, डकैती, फडानी जस्ता विकृतिहरु कम गर्न रेखदेख गर्ने उद्देश्यले महिला समूह गठन गरेको छ।

सेती लामा तामाडको अध्यक्षमा सीतामाया तामाड, सार्चिवममा अस्मिता तामाड र कोषाध्यक्षमा गंगा तामाड रहनुभएको छ। भेलाले वन क्षेत्रमा राती १२ बजे पछि हिँडडुल गर्न नपाइने निर्णय गरेको छ।

शिक्षा र पैसा

आजको शिक्षा पैसामा बदलिएको छ। शिक्षा प्रदान गर्ने निकाय सेवा तर्फ भन्दा पनि व्यापार तर्फ उन्मुख भएको छ। जति धेरै पैसा खर्च ग-यो त्यो शिक्षा नै सब भन्दा राम्रो शिक्षा भएको मानिन थालेको छ। व्यापारिक परियोजनाको लागि खोलिएका कतिपय शैक्षिक संस्थाहरूको कारण "सेवा गरे मेवा पाईन्छ," भनेर सामाजिक सेवाको भावनाले संचालन भएका स्कूलहरू मारमा परेको वर्तमान अवस्थामा कुनै स्कूलको केटालाई तिमी के गर्दैछौं भनेर सोच्ने हो भने उसले उत्तरमा "म केही सिक्दैछु" भन्नुको सट्टा "म शिक्षा किन्दैछु" भन्छ। प्राथमिक कक्षामा भर्ना गराउन ठूलो धनराशी खर्चिनु पर्दछ। यसरी ठूलो धनराशी खर्च गरेको शिक्षा, शिक्षा प्राप्त गर्नेले सही तवरले लिन सकेन भने उसले प्राप्त गरेको शिक्षाले नत उसले लाभ लिन सक्छ। आजकल अनुशासनको बवस्था खस्कदो छ। अनुशासन

खसकनुको कारण शिक्षण संस्थाहरूमा पैसाको भूमिका अति ठूलो हुनु पनि हो। शिक्षण संस्थाहरू विद्याकी देवी सरस्वतीको मन्दिर नभएर धनकी देवी लक्ष्मीको मन्दिर, व्यापारगृहहरू वन्न पुगेका छन्। आजकाल शुल्क तिर्न नसक्ने विद्यार्थीहरूले पढ्न ईच्छुक भए पनि पढ्न पाउदैनन्। शिक्षकले पनि कुनै महिना पारिश्रमिक पाएन भने पढाउने कर्तव्य समेत महसुस गर्दैन। विद्यार्थीहरू पढेवापत शुल्क तिर्छन् भने शिक्षकहरू पढाए वापत पारिश्रमिक पाउँछन्। के सिकने र कसरी सिकाउने भन्ने कुरा पैसामा निर्भर गर्दछ। शुल्क बुझाएर शिक्षा र शुल्क लिएर शिक्षा प्रदान आजको प्रमुख गतिविधि हो। गुरु मानेर शिक्षा लिन भन्ने कुरा प्राचिन शास्त्रमा मात्र पढ्न पाईन्छ।

हामीले आफ्ना केटाकेटीहरूलाई तिनीहरूको मस्तिष्क उच्च र राम्रो पार्न तालिम दिने गर्नु पर्दछ। शिक्षाको लागि महङ्गो र भङ्किलो उपकरण प्राप्त गर्नु पर्याप्त छैन। हामीले त्यस्ता उपकरणहरूको पुरा

गोमा पाण्डे (लोहनी)

एवं प्रभावकारी ढंगले प्रयोग गर्न जान्नु पर्दछ। तब मात्र त्यस्ता उपकरणहरूमा गरेको लगानी लाभ दायक र उचित ठहरिन्छ। खर्चको मामिलामा हाम्रो दृष्टिकोण कठोर हुनुपर्दछ किनकी न्यायोचित र आवश्यक कुनै पनि कुरामा हामीले लाखौं रुपैया खर्च गर्नु पर्दछ, तर अनावश्यक र बेकार कुरामा एक पैसा पनि खर्च गर्नु हुन्न। कारण संसारमा पैसा नै सबै खराबीको कारण हो। आजकाल जताततै पैसाको अपव्यय र दुरुपयोग भईरहेको छ। मानवीय मूल्यहरूको विकास गर्नमा धन, अन्न र समयको दुरुपयोग रोक्नमा जोड दिनुपर्दछ।

यस बारे शिक्षकहरूलाई पनि तालिम दिनु पर्दछ र हामी सबैले व्यवहारमा उर्तानु पर्दछ। तब मात्र सभ्य समाजको विकास हुनमा मद्दत पुग्दछ।

साहित्य

मुटुमा होइन मस्तिष्कमा हुन्छ प्रेम

सृष्टिको इतिहासमा माया र प्रेमले संसारलाई चमत्कारी बनाइदिएको छ। खेतमा काम गर्ने किसान किसानदेखि लिएर डाक्टर, वकिल, आविस्कारक, साहित्यकार सबै क्षेत्रका मानिसहरू प्रेमको अगाडि नतमस्तक हुन्छन्। मानिसमात्र होइन पशुपक्षी, फिटपतंगा सबै प्रेमका अनुयायी हुन्।

जहाँ जीव हुन्छ, त्यहाँ हृदय हुन्छ। जहाँ हृदय हुन्छ, त्यहाँ प्रेम हुन्छ।

सृष्टिदेखि हालसम्मको मान्यता हो तर अहिले अमर प्रेमको रहस्य मुटु (हृदय) मा होइन मस्तिष्कको एक विशिष्ट क्षेत्रमा हुन्छ भनी वैज्ञानिकहरूले अनुसन्धानको क्रममा पत्ता लगाएका छन्।

मानवसभ्यताको इतिहासदेखि नै प्रेमको वासस्थान मुटु हो भनिँदै आए पनि अहिले वैज्ञानिकहरूले प्रेम र मुटुबीच कुनै सरोकार नहुने दावी गरेका छन्। अमर प्रेमको रहस्य खुलाउन अमेरीकाको टाल्सासिड स्थित फ्लोरिडा स्टेट युनिभर्सिटिका प्राध्यापक ब्राण्डन आरागोना र उनका सहकर्मीहरूले समतल घाँसे भूमिमा बस्ने जङ्गली मुसावीच हुने प्रेम प्रसङ्गको अनुसन्धान गरेका थिए। विशेष जंगली मुसाहरूको

लक्ष्मी पाण्डे (प्रतिक्षा)

एकमात्र विपरीत लिंगी साथी हुने भएपनि मस्तिष्कको एक विशेष भागमा रहने 'डोपामाइन' नामक तत्वमा उत्पन्न हुने गडबडीले त्यस्तो प्रेम सम्बन्धमा उत्तार चढाव ल्याइदिने वा एकआर्कावीच विश्वासको संकट पैदा गराइदिने न्यु सफुण्टस्टको अनलाइन संस्करणमा प्रकाशित प्रतिवेदनमा जनाइएको छ। 'डोपामाइन' ले मस्तिष्कको आनन्ददायक अवस्थासँग सम्बन्ध राख्छ र यसैको समन्वयात्मक प्रभावबाट प्राणीलाई निश्चित क्रियाकलाप निरन्तर दिन वा आफुले गरेको कुनै पनि काममा सन्तुष्ट हुन प्रोत्साहन गर्छ।

"हाम्रो अध्ययनले प्रेम मुटुमा होइन मस्तिष्कमा हुन्छ भन्ने कुरा देखाइएको छ।" अरागोनाले भने। त्यसैले मस्तिष्कमा हुने डोपामाइनमा गडबडी उत्पन्न भयो भने प्रेम सम्बन्ध टुट्न सक्छ। प्रेमले मुटुसँग कुनै सरोकार राख्दैन।

तरकारी तथा फलपल्लु खेती गर्न पाण्डेको अनुरोध

जोगीमारा (धास)। नेकपा एमालेका पोलिटब्यूरो सदस्य एवं पूर्व स्थानीय विकास मन्त्री राजेन्द्र पाण्डेले ग्रामीण क्षेत्रमा सडक खन्ने मात्र नभएर कृषि उत्पादन गरि आय-आर्जन बढाउनेतिर लाग्नु पर्ने बताउनु भएको छ। विकासको पूर्वाधारको रूपमा सडक प्राथमिकतामा परेपनि त्यसको उपयोग कसरी गर्ने भनेर सोच्नु पर्ने पनि पाण्डेले बताउनु भयो।

जोगीमारा गाउँ विकास समितिको वडा नम्बर ७ मा निर्माण गरिएको ज्यामिरे-पिपलडाडा-चैलिङ सडकको उद्घाटन गर्दै एमाले नेता पाण्डेले सो कुरा बताउनुभएको हो।

सडक उद्घाटन कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेता पाण्डेले ग्रामीण सडकको आसपासमा तरकारी तथा फलपल्लु खेती गरेर सडक उपयोग गर्दै आमदानी लिन

उपभोक्ताहरूसँग अनुरोध पनि गर्नु भयो। कार्यक्रममा सडक उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष हरिबहादुर खाँडले सो सडक निर्माणमा २३ लाख ४६ हजार आठसय ३० रुपैयाँ खर्च भएको बताउनु भयो। सडक उद्घाटन कार्यक्रमलाई जोगीमारा गाविस सचिव ईश्वरीप्रसाद पोखरेल, एमाले नेताहरू टापबहादुर श्रेष्ठ, रमेशप्रसाद भट्टराई लगायतले सम्बोधन गर्नु भएको थियो।

काठमाण्डौ

विजय पाण्डे

नेपालको काठमाण्डौ राजधानी

बस्छन् प्रायः धनीमानी

१४ अञ्चल ७५ जिल्लाका नेपालीको हुन्छ जगजगी वातावरणीय प्रदुषणले हन्हाउँदै वातावरण मगमगी फोहोरले सिंगारेको यो शहर

जताततै फुटेको छ ढल र नहर

पवित्र वाग्मती उस्तै गन्हाउँछ

सरकारले योजनाहरू मात्र बनाउँछ

जहीँतहीँ छ चोरी र चकारी

हुन्छ त्यहाँ मूर्तिको पैठारी

भुस्याहा कुकुरको यो Paradise

whiskey मा चोपलिन्छन् सोडा र आइस

सरकारले गर्छ यहाँ कानूनको बलात्कार

दुई नम्बरी काम गर्ने मानिसकै हुन्छ

यहाँ स्वागत र सत्कार

छोराछोरीको माया भन्दा पैसा ठूलो यहाँ

हत्यानै गर्न तमिसिन्छन् पैसाका लागि जहाँ

खानेपानी पाईदैन राजधानी माभ्र

समस्याले अल्फिएको काठमाण्डौ आज

भौँतारिन्छन् गाग्री लिई विहान र साभ्रँ

राजधानी भन्न पनि लागीसक्यो लाज

नेताहरू भन्छन् काठमाण्डौ महानगरी

तर हामी नेपालीहरू भन्छौँ मात्र यो समस्याको भुमरी

हादिक बधाई तथा शुभकामना

यस समितिका अध्यक्ष **क.सुरेश आचार्य** नेपाल ट्रेड युनियन महासंघ (जिफन्ट) को नेपाल यातायात स्वतन्त्र मजदुर संगठन केन्द्रिय समितिको मिति २०६७ जेष्ठ ३ र ४ गते काठमाण्डौमा सम्पन्न प्रथम बैठकबाट केन्द्रिय श्रम विभागको सदस्य पदमा मनोनित हुनुभएकोमा उहाँको कार्य सफलताको कामना गर्दै

हादिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

नेपाल यातायात स्वतन्त्र मजदुर संगठन
धादिङ पृथ्वीराजमार्ग
इकाई नौबिसे परिवार

नेपाल ट्रेड युनियन महासंघ
(जिफन्ट)
जिल्ला कार्य समिति धादिङ

खाँचो छ एकताको

लगानी र प्रतिफलको बीचमा अन्योन्याश्रीत सम्बन्ध रहेको हुन्छ। सफल जीवनको लागि आवश्यक पर्ने प्रमुख लगानी शिक्षा हो। जीवन र जगतलाई हेर्ने दृष्टिकोणमा अपेक्षाकृत सुधार र परिवर्तन ल्याउन शिक्षाको (गहन) मुख्य भूमिका रहेको हुन्छ। सहज तथा व्यावहारिक शिक्षाको निम्ति रातोदिन परिश्रममा जुट्ने शिक्षक वर्गको भूमिकालाई सबैले हृदयङ्गम गर्न आवश्यक छ। सफल शिक्षक तथा दक्ष शिक्षक विकासका सूचक हुन्। यीनीहरू देशका अमूल्य निधीहुन्। सम्पती हुन्।

शिक्षण पेशालाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाएर अघि बढिरहेका शिक्षकहरूको हितका निम्ति राष्ट्रले उचित प्रबन्ध गर्न सकिरहेको पाइएको छैन, यो अप्रत्यक्ष रूपले देशले अबको केही दशकमा पनि निकास नपाएर अष्टयारो परिस्थितिबाट गुञ्जि रहन्छ भन्ने कुराको प्रमाणित गर्दछ। यसै सन्दर्भमा शिक्षाको गुणात्मक सुनिश्चित गराउन तल्लिन शिक्षकहरूको आत्मबल उँचो राख्न विभिन्न शिक्षक संघ, संगठन खुलेको छ र काम अगाडि बढिरहेको पनि छ। यसका अलवा शिक्षक युनियनको पनि उपस्थिति रहेको पाइन्छ। उद्देश्य अनुरूप शिक्षण-

सिकाई क्रियाकलाप अगाडि बढाउन तथा शिक्षाका कार्यहरू स्थानिय स्तरका विद्यालयहरूमा सहज तथा प्रभावकारी तवरले संचालन गराउन यी संघ, संगठनहरू खुलेको पाइन्छ। तर यी संस्थाहरूले प्रष्ट उद्देश्यबाट काम कारवाही अगाडि बढाएको भने खासै पाइएको छैन।

कम्तिमा सबै संघ संगठनहरू एक ठाउँमा बसी शिक्षाको आधारभूत पक्षहरूमा केन्द्रित रहेर अगाडि बढ्न साझा कार्यक्रमहरूको निर्माण गर्न आवश्यक छ, किनकी आधारभूत कुराहरूमा नै एक-आपसमा अमिल्दा पाटाहरू भट्टियो भने क्रियाकलापहरूले गहनता र सबलता राख्न सक्दैन। त्यस्तो विषयमा यी संघ, संगठनहरूले सहजता भन्दा पनि जटिलता सृजना गर्ने काम गरिरहेका हुन्छन्। त्यतिमात्र नभई शिक्षा क्षेत्रबाट विचलित ठूलो समुहलाई पनि यस कार्यमा थप लागि रहन सक्ने बनाउन आवश्यक छ। शिक्षक संघ-संगठनको आडमा भनी खोल ओडेर निश्चित सिद्धान्त र दर्शनबाट निर्देशित र संचालित राजनैतिक पार्टीहरूको निहित स्वार्थका लागि निकै ठूलो संख्यामा शिक्षकहरू लागि परेर हिडिरहेको पाइएको छ। शिक्षक र शिक्षण पेशाको मूल्य अनि मान्यतालाई नाधै अगाडि बढेका हजारौं शिक्षकहरूलाई सहि बाटोतर्फ निर्देशित गर्न सक्नु र

प्रकाश पौडेल

शिक्षा

शिक्षाका सवालमा जुटेर अगाडि बढ्न प्रेरित गर्न सक्नु पर्ने गहन जिम्मेवारी ती शिक्षक संघ संगठनहरूको काँधमा रहेको छ। यदि यसो गर्न सकियो भने देशको शिक्षाप्रतिको लगानी सार्थक भएको ठहर्दछ।

शिक्षाको विकासको निम्ति संगै हातेमालो गरेर अघि बढ्नु पर्ने टटकारो आवश्यकतालाई मध्यनजर राख्दै पेशाकर्मी शिक्षकहरूको विचमा अन्तरक्रिया, छलफल तथा भेटघाटका अवसरहरू जुटाउन आवश्यक छ। आवश्यकता अनुसार अभिभावक, विद्यार्थी तथा जिल्ला शिक्षा कार्यालय अनि विद्यालय व्यवस्थापन समिति संग औपचारिक अनौपचारिक छलफल तथा बहस संचालन गर्नुपर्दछ। यी यस्ता कार्यक्रमहरूले सुधारका निम्ति, प्रगतिका निम्ति तथा विकासका निम्ति एक सबल ईटा थप्नेछ, जुन नयाँ नेपाल निर्माणको निम्ती कोशेदुङ्गा सावित ठहर्नेछ।

नेपालको संविधान निर्माणको यात्रामा विद्यार्थी

रूपेश श्रेष्ठ

नेपाल विश्वका ११६ राष्ट्रहरूले शान्ति क्षेत्र घोषणा गरेको राष्ट्र हो। २००७ सालको राणा शासन विरुद्ध आन्दोलन होस् २०४६ को पञ्चायत व्यवस्था विरुद्ध आन्दोलन होस् या २०६३०६३ को राजाको प्रत्यक्ष शासन विरुद्धको आन्दोलन हो, त्यहाँ विद्यार्थीहरूको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सहभागिता बनाएको देखिन्छ। विद्यार्थीहरू भनेका देशका बलिया खम्बा हुन् जसले उज्ज्वल भविष्यको निर्माण गर्दछन्। करिब तीसलाखको हाराहारीमा हाम्रो देशमा विद्यार्थी जनसंख्या छ। देशको कुनैपनि विकासको पूर्वाधारको विकास गर्नको लागि विद्यार्थीहरूको सक्रिय सहभागिता देख्न सक्छौं। हाम्रो देशको अवस्था अहिले अत्यन्तै सङ्कटकालीन छ। नेपालमा संविधान सभाको निर्वाचन २०६४ चैत २८ गते भयो र २०६५ जेष्ठ १५ गते हाम्रो देश सङ्घिय

लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको रूपमा विश्व सामु चिरपरिचित भयो। २०६५ जेष्ठ १५ गते नै दलहरूले हामी २०६७ जेष्ठ १४ गते भित्र संविधान निर्माण गर्छौं भनेर कसम खाएका थिए तर दलहरूको खिचातानीले गर्दा अहिलेसम्म देशको संविधान निर्माण हुन सकेको छैन। यस कुराको गहिरो संकट जनता र विद्यार्थीमा पर्न आएको छ। देशको संविधान समयमानै नबनेको कारण विद्यार्थीमा कतै हाम्रो देश पुरानै अवस्थामा फर्कने हो कि? भन्ने शङ्का उब्जेको छ।

विद्यार्थीहरू देश विकासतीर लम्कियोस्, देशमा चाँडै शान्ति छाओस्, गरिव, सिमान्तकृत र निमुखा जनताले अधिकार पाएको हेर्न चाहन्छन्। विद्यार्थीहरू आफ्नो जीवन राष्ट्रलाई सुम्पिन चाहन्छन् तर राजनैतिक दलहरूले हामी विद्यार्थीलाई साँढै दुख्छ अनुभव हुन्छ। उनीहरू आफ्नो स्वार्थका लागि मात्र काम गरीरहेका छन्। जसका कारण जनताको मनमा पलाएको शान्तिको भिनो आशा पनि हट्न

खोजिसकेको छ। यस्तो देशको संकटकालीन अवस्थामा मलाई लाग्छ हामी विद्यार्थीले अतिनै महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नुपर्दछ। अवविद्यार्थीले दलहरूमा रहेका अराजकता र यथास्थितिवादलाई हटाएर समग्र रूपमा एकताबद्ध बनाउन आवश्यक छ। हामी विद्यार्थीले पक्कै पनि देश निर्माण गर्नकै लागि दबाव दिनुपर्दछ। उनीहरूलाई सर्वप्रथम देशको निर्माणको लागि महत्व दिनुपर्दछ। भनी उनीहरूको घुस र भुसले भरिएको बुद्धिलाई घचघचाउन आवश्यक रहेको छ।

निष्कर्षमा भन्नुपर्दा राजनैतिक दलहरूले आफ्ना दलिय स्वार्थ भन्दा माथि उठेर समग्र राष्ट्रकै विकासको गुणस्तर वृद्धि गर्ने, राज्यशक्तिको सिमाडकन गर्ने साथै नागरिकहरूलाई आफ्नो हक अधिकार प्राप्त गर्ने जनमुखि संविधान निर्माण गरेर दिगो शान्तिको सुनिश्चितता होस्। यहि नै मेरो अग्रिम कामना छ।

भैरहेको र सहि समय आएपछि मात्र त्यस बारे थप जानकारी दिनै बताउनु भयो।

भरतपुर स्थित विपी कोइराला क्यान्सर अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक डा भक्तमान श्रेष्ठको गत जेष्ठ ४ गते अपहरण भएको थियो। चितवन अस्पताल भरतपुरमा बिरामीको अपरेशन गरेर घर फर्कने क्रममा उहाको अपहरण भएको थियो। अपहरण पछि उहाको सबारी साधन पोखराको कुडहरमा र ब्रिफकेश अपहरणको ५ दिनपछि चितवनको घोप्टे भिरमा फेला परेको थियो।

श्रेष्ठ सकुशल ....

सुरक्षा कर्म र आफुलाई अपहरण गरेपनि सकुशल मुक्त गर्ने नेपाल जनता हिन्दु पार्टीलाई पनि धन्यवाद दिनु भएको थियो।

डा श्रेष्ठको प्रारम्भिक स्वास्थ्य परीक्षण गर्दा समान्य पाइएको भए पनि केही समय उहाँलाई आरामको आवश्यकता रहेको डा जया श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। यस्तै मध्यमान्चल प्रहरी प्रमुख नवराज ढकालले घटनाका बारेमा अनुसन्धान

स्वास्थ्य

पाचन अंगमा हुने घाउ

(पेप्टिक अल्सर)

पेट (आमाशय तथा सानो आन्द्राको माथिल्लो भाग) मा हुने घाउलाई पेप्टिक अल्सर भनिन्छ।

लक्षण तथा चिन्हहरू

- पेट पोल्नु
- मुखमा अमिलो पानी आउनु
- खानामा अरुचि हुनु
- वाक वाक लाग्नु, बान्ता आउनु
- खाना अपच हुनु
- दिसा कालो हुनु वा बान्तामा रगत मिसिएको हुनु
- पेटमा थिच्दा कडापन महशुस हुनु

रोकथाम तथा नियन्त्रण

- यो रोगबाट बच्न उपायहरू सूतिजन्य पदार्थ प्रयोग नगर्ने।
- धूमपान तथा मद्यपान गर्नुहुँदैन।
- एलर्जी हुने कारणलाई समयमै पत्ता लगाई त्यसबाट बच्ने उपाय अपनाउनु पर्दछ।
- यो रोग लाग्न नदिनको लागि धुलो, धुँवा तथा चिसोबाट आफुलाई बचाउनु पर्छ। ग्रामीण समुदायका घरहरूमा धुँवारहित चुलोको निर्माणले धेरै मानिसलाई रोग लाग्नबाट बचाउन सकिन्छ।
- मानसिक चिन्ता, भय, आवेग इत्यादिबाट मुक्त हुनुपर्दछ।
- चिसोबाट जोगिनुपर्दछ। अत्याधिक चिसो पेय तथा खाद्यपदार्थको सेवन गर्नुहुन्न।
- विभिन्न रोगको संक्रमणबाट बच्नु पर्दछ।
- यो रोगको उपचार धेरै कठिन हुन्छ किनभने एकपटक निको भएसकेपछि पनि यो बारम्बार भइरहन्छ। यो रोगको लागि एकपटक औषधी खाएर पुग्दैन। त्यसैले स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह अनुसार उपचार गर्नु पर्दछ।

जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय धादिङ

६० लाख घरधुरी.....

कायपत्र प्रस्तुत गर्नु भएको थियो। २०६८ को अवसरमा पहिलेका त्यसैगरी शाखा तथ्यांक कार्यालय जनगणनाका आधार बनाउदै कोही पनि मकवानपुरका शाखा अधिकृत नन्दलाल नदोहोरिने र कोही पनि नछुट्ने तरिकाले सापकोटाले जनगणनामा सामाजिक, जनगणना हुनुपर्ने बताउनु भएको थियो। सांस्कृतिक तथ्यांक र यस संग सम्बन्धीत सवालहरूको विषयमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। कार्यक्रममा धादिङका प्रमुख जिल्ला कार्यालय धादिङका प्रमुख जिल्ला कार्यालय चितवनका कार्यक्रमा अधिकृत लिलाप्रसाद मिश्रले अधिकारी भरत पौडेलले जनगणना

कार्यक्रमा जनगणनाको लागि ६० लाख घरधुरीमा पुगेर तथ्यांक लिइने पनि शाखा तथ्यांक कार्यालय चितवनका शाखा अधिकृत लिलाप्रसाद मिश्रले कार्यक्रममा बताउनु भयो।

विज्ञान कक्षा.....

विद्यालयको स्थलगत निरीक्षण गरि डाक्टर कोइरालाले विद्यालय व्यवस्थापन समिति समक्ष कक्षा सञ्चालन गर्न आग्रह गर्नुभयो।

नेकपा एमालेका पालिटव्यूरो सदस्य एवं पूर्व स्थानीय विकास मन्त्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डेको अनुरोधमा प्राध्यापक डाक्टर कोइरालाको नेतृत्वमा आएको एक टोलिले उक्त विद्यालयको निरीक्षण गरेको थियो। निरीक्षण टोलीमा त्रिभुवन विश्व विद्यालय अन्तरगतको रिर्कार्ड्सका पूर्व कार्यकारी निर्देशक प्राध्यापक डाक्टर तुलसी पाठक र पूर्वाञ्चल विश्व विद्यालयका

पूर्व उपकुलपति प्राध्यापक तोरणबहादुर कार्की रहनु भएको थियो। सोहि अवसरमा निरीक्षण टोलीले मछिन्द्र उच्च मावि खानीखोला, बागेश्वरी उच्च मावि बैरेनी र आदर्श उच्च मावि गजुरीमा सञ्चालन भएको कक्षा एघारको परीक्षाको अवलोकन पनि गरेको थियो।

निरीक्षण टोलीले आदर्श बहुमुखि क्याम्पस गजुरीबाट पहिलो व्याचको रूपमा स्नातक उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई प्रमाण पत्र समेत प्रदान गरेको थियो। यसैगरी निरीक्षण टोलीले सदरमुकाम धादिङवेसीमा रहेको नीलकण्ठ उच्च

जग्गा चाहियो

कुनै एक कम्पनीको लागि धादिङ जिल्ला नीलकण्ठ गा.वि.स. वडा नं. २ र ५, सुनौलाबजार गा.वि.स.को तल्लोबेसी, मुरलीभञ्ज्याङ गा.वि.स.को ससाह, धादिङवेसी आसपासको क्षेत्र र सल्यानटार गा.वि.स.मा पानी, बत्ती र बाटोको सुविधा भएको एकदेखि पाँच रोपनीसम्मको एउटै प्लट जग्गा चाहियो।

सम्पर्क फोन :
९८४९४५०५५, ९८०३८७६३४०

प्राङ्गारिक खेतीको आवश्यकता

परम्परागत खेती प्रणालीमा आधारित कृषि पेशालाई मर्यादित र व्यवस्थित बनाई धादिङका किसानहरू आसिक रूपमा प्राङ्गारिक खेती तर्फ लाग्न थालेका छन् । तर सहजै सवै कृषकहरूले प्राङ्गारीक खेतीलाई अवलम्बन गर्न नसकिरहेको अवस्थामा समुदायमा सचेतना अभिवृद्धि र आय स्तरमा समेत सुधार गर्नको लागि रेडियो कार्यक्रम संचालन गर्नु नितान्त आवश्यक रहेको छ ।

अत्यधिक तरकारी खेती तथा खाद्यान्नवाली उत्पादन प्रविधिमा लम्किरहेका किसानहरूमा यसको व्यवहारिक प्रयोग गरी सफल उदारहण दिन सकिनेमा यस क्षेत्रको सवै खेतिवालीमा प्राङ्गारीक खेती प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुग्ने र कच्च सडकको व्यवस्था समेत भएकोले कृषि उत्पादनलाई बजारसम्म पुऱ्याउन सहयोग आवश्यक देखिएको छ । मानव स्वास्थ्यमा पौष्टिक खानाको रूपमा हुने खानेहरूको रोजाईको विषय बन्न पुगेको प्राङ्गारिक उत्पादनको तरकारी तथा अन्य खाद्यान्नवालीहरू सजिलैसंग बजारमा पाउने र किसानहरूले छोटो समयमा नै धेरै आमदानी लिन सकिने भएकोले यसलाई व्यवस्थित र व्यवसायिक

रूपमा प्रवर्द्धन गर्न सक्दा आमदानीको भरपर्दो श्रोत बन्न सक्छ । जसका कारण समुदायका सवै मानिसहरू यो पेशामा आउन सक्छन् र कृषिलाई सम्मानित पेशाका रूपमा अपनाउन थाल्दछन् । प्राङ्गारिक खेतीको प्रवर्द्धन हुनुको साथै स्थानीय किसानहरूका आमदानीको महत्वपूर्ण श्रोत बन्न सक्छ । तर कृषकहरूले अझै समयमा नै उचित सल्लाह र व्यवहारिक प्रविधि पाउन नसक्दा यसले सार्थकता पाउन सकेको छैन । अब यसको अभिभारा सञ्चार जगतले लिनु पर्ने भएको छ । पहिले पहिले नेपालमा रासायनिक मल भित्रेपछि खेतिवालीमा हरित क्रन्ति ल्याएको थियो । वाली आमदानीमा दोब्बर वृद्धि भएको थियो । त्यतिवेलाका कृषक खेतिवालीदेखी दंग थिए ।

नेपालमा रासायनिक विषादीले वालीविरुवामा लाग्ने सम्पूर्ण किराहरू सखाप पारेको थियो । डि.डि.टि. पाउडर उत्पादन गर्ने रसायन विद्वानलाई नोबेल पुरस्कार समेत दिईएको थियो तर रासायनिक मल र रासायनिक विषादीले मानव, पशुपक्षी, किट पतंग, वातावरण प्रदुषणमा यसले पारेको असर र माटोमा अम्लीयपनाले गर्दा उर्वरा शक्तिमा ह्रास आउनुको साथै भविष्यमा

राजाराम शर्मा

dhadingawaj.com

उत्पादन ढ्वातै घटने तथा मरुभूमि हुन सक्ने खतरा बारे ज्ञान अहिलेको जनमानसमा बल्ल चेतना भई कसरी यसलाई विस्तारै विस्थापित गर्न सकिन्छ भन्ने सोच आएको छ । जसले गर्दा रासायनिक मलमा पाईने तत्व जस्तै नाईट्रोजन, गोठमल, पशुमुत्र, कम्पोष्टमल, कोशेवालीबाट पाउन सकिने रासायनिक मल र रासायनिक विषादीको विकल्पमा स्थानीय स्तरमा पाईने विभिन्न जाडिवुटि प्रयोग गर्न सकिने हुनाले मानव स्वास्थ्य लगायत पशुपक्षी, किट पतंगले वातावरणलाई समेत असर नगर्ने हुनाले वातावरणलाई स्वच्छ राख्नुको साथै मानव स्वास्थ्यमा पर्ने प्रतिकूल असर कम हुन जान्छ र विदेशबाट भित्रिने रासायनिक मल तथा विषादी कम हुनाले ठुलो धनराशी आफ्नै गाँउमा/राष्ट्रमा बचत हुन्छ । जसबाट देश विकासमासमेत टेवा पुग्दछ ।

प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धि अन्तरक्रिया

धादिङवेशी (धास) । प्रतिलिपि अधिकार कानून कार्यान्वयनको अवस्था र सरोकारवालाहरूको दायित्व विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सदरमुकाम धादिङवेशीमा सम्पन्न भएको छ ।

नेपाल सरकार संघीय मामिला, संविधानसभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति मन्त्रालय अन्तर्गत नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालयको आयोजनामा सम्पन्न कार्यक्रममा कार्यालयका रजिष्ट्रार वीरबहादुर राईले प्रतिलिपि अधिकार र तत्सम्बन्धी अधिकार सम्बन्धी सामान्य जानकारी र कार्यालयको भूमिकाको विषयमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै रजिष्ट्रार राईले बैदिक सम्पत्ति सम्बन्धी अधिकार, प्रतिलिपि अधिकार र तत्सम्बन्धी अधिकार, प्रतिलिपि अधिकारले समेट्ने क्षेत्रहरू, प्रतिलिपि

अधिकार ऐन २०५९ का मुल व्यवस्थाहरू, अधिकार संरक्षणको आवश्यकता, प्रस्तोता, प्रसारण संस्था र ध्वनी उत्पादनको अधिकार, अधिकार संरक्षणको अवधि, प्रतिलिपि अधिकार क्षेत्रको अवस्था, अनुमति विना प्रतिलिपि अधिकार प्रयोग गर्न पाइने अवस्था, प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी समस्याहरू, अधिकार उल्लंघन मानिने अवस्थाहरू, नक्कली बस्तुको उत्पादन हुने कारणहरू, नक्कली बस्तुले पार्ने सक्ने प्रभाव, दण्ड सजाय, मुद्धा तथा कारवाही, रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरू, सिर्जना र सर्जकको हितको लागि के गर्ने ? स्रष्टा र सम्बद्ध निकायको दायित्व लगायतको विषयमा आवश्यक जानकारी गराउनुभएको थियो ।

धादिङ साहित्य समाजका अध्यक्ष डिल्लीरमण शर्मा अर्यालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा जिल्ला न्यायाधिस

नवराज उपाध्याय, जिल्ला सरकारी वकिल ओम अर्याल, निलकण्ठ क्याम्पस धादिङका प्रमुख भूपेन्द्रकुमार श्रेष्ठ, पत्रकार महासंघ धादिङ शाखाका अध्यक्ष सीतारामप्रसाद बर्मा, धादिङ साहित्य समाजका सचिव नविनबन्धु पहाडि, धादिङ वारका अध्यक्ष टंककुमार श्रेष्ठ लगायतले जिल्लामा भएका प्रतिलिपि अधिकार उल्लंघनका घटनाहरूको बारेमा चर्चा गर्दै प्रतिलिपि अधिकारको विषयमा थप जिज्ञासा राख्नुभएको थियो ।

जिल्लाका क्रियाशिल सञ्चारकर्मीहरू तथा स्रष्टा एवं सरोकारवालाहरूको सहभागिता रहेको कार्यक्रममा नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालयका शाखा अधिकृत नारायण प्रसाद अर्यालले कार्यक्रमको उद्देश्यको बारेमा बताउनुभएको थियो । कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारी भरत पौडेलको पनि उपस्थिति रहेको थियो ।

हामीलाई सम्झनुहोस

कान्तिपुर दैनिकका अधिकृत विक्रेता, विभिन्न विद्यालयका पाठ्यपुस्तक, उच्च मावि तथा क्याम्पसका पुस्तकहरू, स्टेशनरी सामानहरू, मेरो मोवाइलको सिमकार्ड, रिचार्जकार्ड, कुरीयर सेवा, यसको साथै उच्च मावि बोर्ड, त्रिवि बोर्ड, एस.एल.सी बोर्डबाट मार्कसिट, ट्रान्सक्रिप्ट, माईग्रेसन निकाल्नु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

प्रो. नारायणकुमार श्रेष्ठ
त्रिपुरा पुस्तक पसल धादिङवेशी
फोन नं : ०१०-५२०१९०, मो नं. ९८५१०१३३८७

पत्रिकाको ग्राहक बन्नु परेमा, पत्रिकामा विज्ञापन दिनु परेमा वा पत्रिका समयमा उपलब्ध नभएमा वा कुनै सल्लाह, सुझाव भएमा र समाचार लेख रचना पठाउनु परेमा निम्न ठेगानामा सम्पर्क राख्नुहोला ।

धादिङ आवाज साप्ताहिक

नीलकण्ठ-५, धादिङवेशी,
०१०५२०६१५,
dhadingvoice@gmail.com,
web: dhadingawaj.com.np

चित्रगुप्तको वक्षु

प्रतीक कम्प्युटर मर्मत केन्द्र

यहाँ हरेक किसिमका कम्प्युटर, प्रिन्टर, यू.पि.एस. एवं कम्प्युटर सम्बन्धि सम्पूर्ण पार्टपुजाहरू पाइनुका साथै मर्मत सेवा उपलब्ध छ ।

तिलक क्षेत्री

फोन: ९८४९६५६१११, ९७५१०९७७७८

धादिङवेशी बीचबजार,
राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक संगैको तल्लो घर

के तपाइलाई थाहा छ ?

विभिन्न विद्यालयका पाठ्यपुस्तक, उच्च मावि तथा क्याम्पसका पुस्तकहरू, गाइड, गेसपेपरका साथै स्टेशनरी सामानहरू र मोवाइलको रिचार्जकार्डहरू यहा पाइन्छ । साथै कस्मेटिक सम्बन्धी सम्पूर्ण सामग्रीहरू पनि पाइन्छ ।

प्रो. राजन लम्साल राजन स्टेशनरी एण्ड गिफ्ट ग्यालरी

मुरलीभञ्ज्याङ-७, निगालपानी
सम्पर्क : ९८४९७७७८५८, ९८४९६५६६५३

पढाईमा सहयोग : नवदुर्गा प्राथमिक विद्यालय साङ्कोपमा अध्ययनरत श्रमिक बालबालिकाहरूलाई शैक्षिक सामग्री वितरण गर्दै प्रमुख जिल्ला अधिकारी भरत पौडेल । तस्तिर : नवराज छत्कुली